

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
תשעי

היכל
חמישי

מאמרים קצרים

קובץ ו

•

מ א ת

כבוד קדושת אדוננו מורנו ורבנו הגדול הגאון האמתי האלקי
חסידא קדישא אור עולם נזר ישראל ותפארתו קדוש ה'
מרבנא ורבנא **מנחם מענדל** נבג"מ זי"ע
— אדמו"ר ה"צמח צדק" —
מליובאוויטש

יוצא לאור בפעם הראשונה

על ידי מערכת
„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושמונה לבריאה

MAAMORIM KETZORIM #6

Copyright © 2018

by

Kehot Publication Society

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718

editor@kehot.com

Orders Department:

291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213

(718) 778-0226 / FAX (718) 778-4148

www.kehot.com

All rights reserved.

The Kehot logo is a trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

Printed in the United States of America

פתח דבר

לקראת ימי הפורים הבעל"ט, הננו מוציאים לאור קונטרס „מאמרים קצרים“, מאת כ"ק אדמו"ר ה"צמח צדק", קובץ ו'.

הקונטרס כולל שלשה מאמרים קצרים (רשימות), ונדפסים כאן בפעם הראשונה, והם:

א) ד"ה אשרי תבחר ותקרב (ותוכנו קשור ג"כ לפורים).

ב) ד"ה כי הנה האבן.

ג) ד"ה בפרשת בלק ויעמוד במקום צר.

המאמר הראשון נדפס מכת"י מעתיק שהגיע לידינו לאחרונה. המאמר השני והשלישי נדפסים כאן מגוכי"ק אדמו"ר ה"צ"צ.

בשולי העמודים הוספנו ציונים, ובסוף הקונטרס – פקסימיליא מכתב יד מעתיק של ד"ה אשרי תבחר ותקרב.

*

הקונטרס נערך ע"י הרה"ת ר' אלי' שי' מטוסוב.

מערכת „אוצר החסידים“

תענית אסתר, ה'תשע"ח
ברוקלין נ"י.

1) קובץ א יצא לאור לקראת ש"פ תרומה שנת תש"ע. קובץ ב יצא לאור לקראת ש"פ אחו"ק תשע"ב. קובץ ג יצא לאור לקראת ער"ה תשע"ג. קובץ ד יצא לאור לקראת ר"ח כסלו תשע"ג. קובץ ה יצא לאור לקראת ר"ח ניסן תשע"ה.

2) מאמר זה לא נמצא בכל כרכי הכת"י שבספריית רבינו, ורק עתה בהשגח"פ נמצא המאמר בכרך כת"י שהגיע מקרוב [וראה קהלת (ג, יא), את הכל עשה יפה בעתו]. ועיין קהלת רבה עה"פ. אוה"ת לך לך תשי, א. במדבר ע' סח. נ"ך ע' א'תרב. לקוטי שיחות חלק ז ע' 207. אגרות קודש כ"ק אדמו"ר ז"ע חי"א ע' כט. תורת מנחם התוועדויות חי"ג ע' 175-578. חכ"ז ע' 435 (שם אודות מאמרים שהגיעו בסמוך לפורים). ועוד].

צילום מהכת"י הגיע באדיבות ר' שמואל שי' קרביצקי, אמהערסט, ארה"ב.

מאמר אשרי תבחר ותקרב

אשרי¹ תבחר² ותקרב כו', להבין ענין חצריך וביתך, ומהו שייך זה לומר³ בשעת מילה. ונראה לפע"ד שיובן בהקדם מ"ש אצלינו ע"פ⁴ כי תשמע בקול (בפ' ראה) ענין מפתחות⁵ החיצוניות ומפתחות הפנימיות, וגם⁶ נת' ענין חצר⁷

המדרגות תחלה מפתחות החיצוניות ואח"כ מפתחות הפנימיות, כי הנה יש חצר החיצונה וחצר הפנימית כמ"ש במגלת אסתר ותעמוד בחצר בית המלך הפנימית והמן בא לחצר בית המלך החיצונה, חצר החיצונה הוא בחי' פסוקי דזמרה שהם המדברים בשבח גדולת יוצר הכל והתפשטותו על כל הנבראים כו', וחצר הפנימית הוא קריאת שמע וברכותיה, והמלך יושב על כסא מלכותו בבית המלכות הוא בחי' תפלת שמונה עשרה שהוא בחי' ביטול כו' ומשם ויושט המלך את שרביט הזהב הוא בחינת ומעלת הזהב דהיינו רשפי אש האהבה כו' שהושיט והמשיך מבחינת בית לבחינת חצר הפנימית דהיינו שיהא גילוי אהבה זו גם בק"ש בקיום ואהבת כו', וזהו אשרי תבחר ותקרב ישכון חצריך ב' חצרות חצר החיצונה וחצר הפנימית והדר נשבעה בטוב ביתך בחינת בית בתפלת שמונה עשרה שהוא בחינת ביטול⁸ [ועיין שם בהמשך בצינוני כ"ק אדמו"ר הצ"צ]. כל ענין זה נת' בארוכה בד"ה כי תשמע בקול במאמרי אדהאמ"צ דברים ח"ב ע' תה. וראה גם אה"ת בראשית (כרך ו) תתרכח, ב*. סה"מ תרל"ח ע' רמ ואילך.

(7) חצר החיצונה . . וחצר הפנימית: באסתר ד, יא: כל איש ואשה אשר יבוא אל המלך אל החצר הפנימית. ה, א: ותלבש אסתר מלכות ותעמוד בחצר בית המלך הפנימית נכח בית המלך והמלך יושב על כסא מלכותו בבית המלכות. ו, ד: והמן בא לחצר בית המלך החיצונה גו'. חצר חיצונה וחצר הפנימית נזכר גם במלכים א' ו, לו. ביחזקאל מ, יז ואילך. מב, א ואילך. ועוד. [וראה לקמן במ"מ פיסקא ש"ער החצר].

(* יש להוסיף מאמר זה למ"מ בד"ה אשרי תבחר ותקרב שם (דשנת תשס"ז), כי כאן שורש ומקור לכמה עניינים שנתבארו באותו מאמר.

(1) אשרי תבחר: נדפס כאן מכת"י מעתיק שהגיע לאחרונה (ראה צילום להלן בסוף הקונטרס). וראה בארוכה ד"ה על פסוק זה משנת תשס"ז בתורת מנחם סה"מ מלוקט ח"ג ע' קנו (ובהוצאה הישנה ח"ה ע' רלג).

(2) אשרי תבחר ותקרב: תהלים סה, ה: אשרי תבחר ותקרב ישכון חצריך נשבעה בטוב ביתך קדוש היכלך.

(3) לומר זה בשנת מילה: סידור בסדר המילה, ע"פ זח"א צד, ב: חסידי קדמאי כו' כד מקריבין בנייהו לקרבנא דא (ברית מילה) פתחי ואמרי אשרי תבחר ותקרב ישכון חצריך כו'. והובא בט"ז י"ד סי' רס"ה ס"ק י"ב (וע"ש שכן נהגו). וכ"ה בטעמי המצות להארז"ל פ' לך לך (ד"ה דע כי המילה). וראה ריש ד"ה אשרי תבחר בסה"מ מלוקט שם.

(4) ע"פ כי תשמע בקול (בפ' ראה): נדפס בלקו"ת דברים כב, ד ואילך (ומקבילו בסה"מ תקט"ו ח"ב ע' תרמד ואילך, ואה"ת פ' ראה ע' ב'שלב) ושם בסופו נמצא קיצור (כד, ב): היראה נקרא מפתחות החיצוניות לגבי התורה שנק' מפתחות הפנימיות, רמ"ח פקודין אינון רמ"ח אברים שממשיכים חיי העוה"ב לצדיקים זיו השכינה כו', ובעוה"ז בעבורה המשכת הזיו הוא ההתבוננות בתפלה שהיא נוגעת רק בבחי' זיו והארה ונק' שם כמ"ש יהללו את שם כו', ולכן היראה הלקוחה מזה נקראת מפתחות החיצוניות, אבל העיקר הוא מפתחות הפנימיות מפתח לפתוח בגילוי בחי' פנימיות גילוי אור א"ס ב"ה ממש והיינו על ידי התורה כו'.

(5) מפתחות החיצוניות: ע"פ שבת לא, א-ב: אמר רבה בר רב הונא כל אדם שיש בו תורה ואין בו יראת שמים דומה לגזבר שמסרו לו מפתחות הפנימיות ומפתחות החיצוניות לא מסרו לו בהי עייל. ועד"ז תקוני זהר בהקדמה (ה, א).

(6) וגם נת' ענין חצר החיצונה: בלקו"ת פ' ראה שם כג, ב: "אך צריך להיות כסדר

החיצונית הוא ענין פסוד"ז וחצר הפנימית הוא ק"ש ובית המלכות הוא שמו"ע כנודע דשמו"ע קול דממה דקה תמן קאתי מלכא כו'.

ועפ"י הקבלה נ"ל חצר החיצונית עולם היצירה שע"י הוא חיות העולם בחול. וחצר הפנימית בריאה שע"י הנהגת העולם בשבת ויו"ט, וזהו שער"י החצר הפנימית הפונה קדים, כי מפתחות הפנימי גילוי פנימיות אלקות ג"ע"י העליון בבריאה, ועמ"ש¹⁰ בענין חצר גינת ביתן כו' סגור"י יהי' ששת ימי המעשה

שגמר המלאכה ונתעלו החכמה ומדות לבחי' שלמעלה מהחכמה הוא בחי' רצון ותענוג העליון, וזהו בחי' הפונה קדים בחי' שלמעלה מהחכמה נק' קדם שלמעלה מבחי' ראשית כו' כי הראשית יש שני לו משא"כ בחי' קדמונו של עולם כו' ובשבת נפתח השער הפונה קדים הוא גילוי רצון העליון ותענוג העליון לפי ששבת וינפש עלית החכמה בלמעלה מהחכמה כו'. וראה גם לקו"ת ברכה צו, א. ס' מאמרי אדה"ו על נביאים ע' קיז. סה"מ תקס"ז ע' תיג. אוה"ת נ"ך (כרך א) ע' תכג (ברשימות ע"פ זה ביחזקאל שער החצר הפנימית גו'). ובמובא עוד בס' חסידות מבוארת (חלק שבת קודש) ע' לט.

(11) ג"ע העליון בבריאה: תקוני זהר ת"ו (כג, א). וראה עוד במ"מ בס' מאמרי אדהאמ"צ דברים ח"א ע' רסב. שם קונטרסים ע' תכג. אוה"ת שה"ש (כרך ג) ע' איז בשולי העמוד (ראה ת"מ סה"מ מלוקט ח"ב ע' רל).

(12) ועמ"ש בענין חצר גינת ביתן: אסתר א, ה: משתה שבעת ימים בחצר גינת ביתן המלך. ובלקו"ת דרושים לשמע"צ צב, א-ב (ומקבילו בסה"מ תקס"ד ע' רמב): והנה בהתגלות המלך יש מדרגות רבות חלוקות כמ"ש על כסא מלכותו אשר בשושן הבירה כו' עשה משתה לכל שריו ועבדיו כו' ושרי המדינות לפניו כו'. ואח"כ לכל העם הנמצאים בשושן למגדול ועד קטן כו' בחצר גינת ביתן המלך כו'. שבחי' שריו ועבדיו הם בחינת נשמות הגבוהות שבזמן בית המקדש היו מקבלים בחי' ראייה מכסא מלכותו כו'. פי' בהגלות נגלות בבחי' כסא מלכותו בבית המלכות נכח פתח הבית כו' שהוא בחי' גבוה ומדרגה גבוה מאד נעלה (ע' בע"ח שער כסא הכבוד שהוא

8) כנודע דשמו"ע קול דממה דקה תמן קאתי מלכא: ע"פ מלכ"א-יט, יב. תקו"ז בהקדמה (ג, ב): בעמדם תרפנה כנפיהו, ישראל בצלותא דעמידה חיוון תרפנה כנפיהם דלא למשמע בהון קלא, דתמן קול דממה דקה קדש הקדשים דאיהו בעמידה בגין דתמן קאתא מלכא. ועד"ו שם תיקון ל"ח (עח, ב): קול דממה דקה דא צלותא בחשאי. וראה לקו"ת שה"ש ה, ד. ד"ה ואחר הרוח בס' מאמרי אדהאמ"צ נ"ך ע' יד ואילך (ובמ"מ שם).

(9) ועפ"י הקבלה נ"ל [נראה לומר] חצר החיצונית עולם היצירה: בלקו"ת פ' במדבר ט, ב (בתוך ד"ה וארשתוך) מביא כ"ק אדמור"ר הצ"צ את הענין כאן על פסוד"ז ק"ש ושמו"ע (מד"ה כי תשמע, נעתק לעיל במ"מ פיסקא: וגם נת') ומוסיף: ובוהר פ' נח (דע"ה ב') לפי המק"מ שם משמע דחצר הפנימית הוא עולם הבריאה וחצר החיצונית הוא עולם היצירה, וכן בוהר פ' חיי שרה (דקכ"ט ע"ב) ע"פ ישכון הצריך משמע דחצר נק' עולם היצירה כמ"ש במק"מ וזהו ענין פסוד"ז שהוא תפלת היצירה, ולפ"ז ק"ש שנקרא חצר הפנימית היינו עולם הבריאה ובית זהו תפלת שמו"ע שהוא בחי' אצילות והיינו כי אצ"י הוא בחי' חכמה דכללות העולמות וזהו בחכמה יבנה בית כו'.

(10) שער החצר הפנימית הפונה קדים: ביחזקאל שם מו, א: כה אמר ה' שער החצר הפנימית הפונה קדים יהי' סגור ששת ימי המעשה וביום שבת יפתח גו'. וראה תו"א ויקהל פז, ד: הנה כתיב שער החצר הפנימית הפונה קדים כו', פי' כי בעשרה מאמרות נברא העולם בששת ימי בראשית כו' ונשפלה החכמה עלאה והמדות להתלבש בבחי' הדבור לומר יהי אור כו', ובשבת כתיב וינפש

כו'. ובית המלכות אצילות כו', וכל אדם יוכל להיות לו עלי' גם עד טוב ביתך כו' פנימיות האצילות כי משיח¹⁴ יהי' מבחי' עתיק דאצילות, וזהו טוב במלואפם כו' כמ"ש במ"א¹⁵ פ' ואתחנן כו' ע"ש.

אך הנה כתיב כל¹⁶ איש אשר יבוא אל המלך כו' לבד אשר יושיט לו המלך את

תקס"ד ע' קצח: וזהו מחדש בכל יום בטובו מעשה בראשית, פי' בטובו בטובו העצמי של עצמיות אור א"ס ב"ה. ובהגהות ע"ז באוה"ת ואתחנן ע' מט: ע"פ המבואר בספרי הקבלה שיש הפרש בין טוב במלופם לטוב בחולם דאילו טוב בחולם הוא הטוב הנגלה (רטוב בל"א גוט) אבל טוב במלופם הטוב והתוכיות הנבחרת מהטוב (וכמו שהפי' בל"א טוב דאס בעסט). ומבאר שם בענין זה על כמה פסוקים. ונמצא מזה גם בלקו"ת שה"ש י' ד (ומביא שם ענין זה מהשלה"ה פ' ואתחנן - שסת, ב). וכ"ה בביאוה"ז להצ"צ ח"א ע' קלא (ומוסיף בביאוה"ז: "הוא ענין אור הגנוז כו' והיינו פנימיות אבא שהוא פנימיות עתיק וגילוי זה יהי' דייקא לעתיד אחר גמר כל הביורורים"). ונת' ג"כ בסה"מ תשכ"ב ע' קיד. וראה ג"כ במובא בספר הערכים חב"ד כרך ג' ע' תקפב-ג. (16) כל איש אשר יבוא: אסתר ד, יא שם: כל איש ואשה אשר יבוא אל המלך אל החצר הפנימית אשר לא יקרא אחת דתו להמית לבד מאשר יושיט לו המלך את שרביט הזהב וחיה. בענין המבואר לקמן, ראה גם לקו"ת תצא לו, א: ובוה יש לתרץ קושיא במ"ש אסתר למרדכי כל עבדי המלך כו' יודעים אשר כל איש ואשה אשר יבוא אל המלך אל החצר הפנימית אשר לא יקרא כו' ואני לא נקראתי כו'. דלכאורה אין זה תירוץ כלל דהרי עכ"פ יכלה לבוא אל החצר החיצונה ונערי המלך יגידו אליו מי בחצר וכמ"ש והמן בא לחצר בית המלך החיצונה לאמר למלך כו', אך אסתר קיימה כמ"ש בתורה כי תצא למלחמה צ"ל על אויביך דהיינו למקום שאין האויבים שולטים והוא בחינת חצר הפנימית משא"כ בבחינת חצר החיצונה הרי שם יש אחיזה להן ג"כ כמ"ש והמן בא לחצר כו' החיצונה כנ"ל,

היכל קדש הקדשים דבריאה כו') כו', משא"כ בזמן שאין בהמ"ק קיים צריך גילוי בחינה ומדרגה השנית שהיא "בחצר גינת ביתן המלך" שהוא לכל העם הנמצאים בשושן דהיינו כל מי שיש לו ניצוץ אלקות ממקור כנס' שהיא בבחי' כשושנה בין החוחים בגלות כו' שהוא גילוי אחר גילוי במדרגה אחר מדרגה כו', והנה המשכיל יבין כמה תגדל השמחה ביתר שאת בגילוי המלך בגילוי אחר גילוי גם לכל העם כו' יותר מגילוי הראשון שהוא לכל שריו כו' דוקא וכמשל בן כפר שראה את המלך כו' (הוא כענין והאופנים ברעש גדול לגבי השרפים שלפי האופנים וחיות הם בעשי' ויצירה תגדל הרעש שלהם יותר מהשרפים שבבריאיה וכמ"ש במ"א בכמה דוכתי) וכמו דאיתא בתיוגנים מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה בגלותא כו' בוו יבוזו לו והיינו מפני שאז האהבה היא בצמאון וחולת אהבה וכמ"ש צמאה לך נפשי כו' בארץ ציה ועיף בלי מים בלי מים דייקא שמחמת שאין מים גדלה בחינת הצמאון כו'. וראה מזה בארוכה באוה"ת לך לך (כרך ד) תרעה, ב ואילך (ושם ג"כ בענין חצר החיצונה וחצר הפנימית). אוה"ת דרושים לשמע"צ ע' א'תתכט. אוה"ת מגילת אסתר ע' כז.

(13) סגור יהי' ששת ימי המעשה: ע"פ יחזקאל שם. [כ"ה בכת"י המעתיק כאן. אבל כנראה צ"ל כאן: ובענין סגור יהי' ששת ימי המעשה. והכוונה לתו"א ויקהל ושאר דרושים שהובאו לעיל במ"מ פסקא: שער החצר].

(14) משיח יהי' מבחי' עתיק דאצילות: ראה פע"ח שער הק"ש פט"ו. לקו"ת שה"ש נ, ג. נא, ב ואילך. ובכ"מ.

(15) במ"א פ' ואתחנן: בד"ה ואתחנן בסה"מ

שרביט הזהב¹⁷ כו', כי הנה בחצר החיצונה בחי' יצירה כתיב והמן¹⁸ בא אל חצר החיצונה ששם בחי' עץ הדעת טוב ורע, משא"כ בחצר הפנימי' וכמ"ש עבודת מתנה¹⁹ כו' ולכן נמשך שרביט²⁰ הזהב גלוי רשפי אש האהבה מלמעלה כו'. אך

לפעול נס הוצרך להיות מבחי' חצר הפנימית ובית המלכות סוכ"ע כי הוא לבדו כו' ואסתר אמרה אשר לא יקרא שלבחי' זו צ"ל גילוי מלמעלה עבודת מתנה אבל הזר הקרב יומת ויפול ממדריגתו כו'. [ובאוה"ת מג"א ע' מד מפרש (ע"פ הרמ"א בפי' מחיר יין על מג"א): אשר לא יקרא אל המלך, שאינו בהדרגה ועיכוב והפסק בין היכל להיכל, אחת דתו להמית שיתבטל לגמרי כענין בן עזאי כו'.]

20) שרביט הזהב גלוי רשפי אש: ראה תניא פמ"ד ופ"ג. ובתרא מקץ לה, א: וזהו בחי' הזהב שהזהב הוא מנוצץ כעין ניצוצי וגחיל אש לוחשות וכך צריך להיות בחי' רעותא דלבא ברשפי אש האהבה. וראה במובא בספר הערכים חב"ד כרך א ע' תקלו.

* באוה"ת מג"א ד"ה ענין שאמרה אסתר (ע' מה שם) מוסיף כאן ענין שלא נת' במאמר כאן, וז"ל: „ומרדכי השיב דכל זה בצדיקים שהולכים מדרגא לדרגא, אבל בעלי תשובה בחילא יתיר אהבה דמאדך היא גדולה מאהבה בתענוגים ולכן יוכל להיות בחצר הפנימית ע"י בחילא יתיר מס"נ ואף שאינו בבחי' תענוג כו', ולקחתי זה כו' מענין ממעמקים ותשובה שאמר [כ"ק אדמו"ר הזקן] תמיד בל"א אָז מי קען ניט אַרונטער מוז מען אַריבער וזה היפך מוהזר הקרב כו' דצ"ל מדרגא לדרגא לדרגא, אלא ע"כ צ"ל שאני מאדך, וזהו שכתוב רוח והצלח כו' ממקום אחר פי' שיהי' אתפכא חשוכא הנק' אחר (כמ"ש במ"א בפי' יוסף לי ה' בן אחר) לנהורא". ועיין ענין קרוב לזה בתורת מנחם כרך ב' (תשי"א ח"א) ע' 298 ואילך. [באוה"ת שם נדפס מכת"י מעתיק מחסר שורה, ותוקן כאן ע"פ גוכ"ק הצ"צ בכת"י 1114. בענין מאמר אדה"ז: אָז מען קען ניט אַרונטער כו', ראה סה"מ תקס"ה ח"ב ע' תתיג. תקע"א ע' א. וראה במובא בקובץ „כרם חב"ד גליון 1 ע' 67 ואילך].

כי חצר החיצונה הוא המשכת החיות לחיצוניות העולמות (כמ"ש בפ' במדבר ע"פ וארשתיך לי כו' וע' בד"ה ונתתי לך מהלכים בפ' תשמור את חצרי כו' דלכך צריך שמירה כו'), אך חצר הפנימית הוא בחי' מפתחות הפנימית וכמ"ש בפ' ראה בד"ה כי תשמע שהוא המשכת אור א"ס ב"ה מבחי' סוכ"ע וז"ש שער החצר הפנימית הפונה קדים שהוא פונה לבחי' קדמונו של עולם, וע"ז נא' סגור יהיה כו' וביום השבת יפתח וכמ"ש במ"א ע"פ ויקהל משה כו'. ולכן הוכרחה לבוא דוקא אל החצר הפנימית שהוא בחי' על אויביך אשר משם נמשך נצוח המלחמה לה' בעמלק כו'. קצת תוכן מאיזה שורות הבאות לקמן (עד פיסקא: אך ר"ת מאשר יושיט) נת' ג"כ באוה"ת מג"א ע' מה בד"ה ענין שאמרה אסתר כל איש (וכאן כמה הוספות).

17) אשר יושיט לו המלך את שרביט הזהב: ענין זה הוא ג"כ בלקו"ת ד"ה כי תשמע בקול (תצא לו, ב) שהובא בתחילת המאמר וז"ל: ויושט המלך את שרביט הזהב הוא בחינת ומעלת הזהב דהיינו רשפי אש האהבה כו' שהושיט והמשיך מבחינת בית לבחינת חצר הפנימית דהיינו שיהא גילוי אהבה זו גם בק"ש בקיום ואהבת כו'. וראה גם ד"ה ויושט אסתר באוה"ת מג"א ע' קכא.

18) והמן בא אל חצר החיצונה: אסתר ו, ד שם: והמן בא לחצר בית המלך החיצונה.

19) עבודת מתנה: קרח ית, ז: עבודת מתנה אתו את כהונתכם והזר הקרב יומת. [נסר כאן במאמר כמה תיבות קישור, ואפשר נכתב בקיצור בשולי הגליון, או המעתיק החסיר כאן איזה תיבות]. וז"ל באוה"ת מג"א שם ד"ה ענין שאמרה אסתר (ע' מה): נ"ל דאהבה בתענוגים שעל זה נאמר עבודה מתנה גוי' (באגה"ק ד"ה כתיב מה יפית, סי"ח) זהו ענין חצר הפנימית היכלות דאו"א כו', והנה בגלות ההנהגה חצר החיצונה מט"ט על כן אין גילוי כו', ולזה

ר"ת מאשר²¹ יושיט לו המלך הוא מילה שא"א להיות ההמשכה זו מלמעלה רק על ידי כריתות הערלה שבאפשר ע"י האדם לגרש תאוות נה"ב וכו' וזהו ומלתם²² ואח"כ ומל ה'. וזהו למען חייך כמו שרביט הזהב וחיה.

ושרש²³ השרביט יש לומר הקו מלובש רק באצ"י בית המל' רק ע"י כריתות ערלה נמשך ג"כ בכ"ע ואתתא²⁴ כמאן דמהילתא דמי זהו את²⁵ שרביט הזהב ר"ת אשה.

עו"ל²⁶ שרביט הזהב בענין²⁷ סמיכת גאולה לתפילה, ועמ"ש במ"א²⁸ ע"פ ויגש אליו יהודא שזהו סמיכת תפילה לגאולה ועכשיו סוד²⁹ גביע הכסף שהטמין יוסף כו' הנק' טוב, ולע"ל יהי' מבחי' זהב, להיות כי במילה יש ג"כ ב'.

שנסמנו לעיל במ"מ (פיסקא: מאשר יושיט) שההצלה היתה בזכות המילה, ואף נשי ישראל בכלל ההצלה דכתיב את שרביט הזהב וחיה ר"ת אשה.

(26) עו"ל שרביט הזהב: הבא לקמן מופיע בכת"י המעתיק, כהמשך להמאמר כאן. אולם יתכן כי רישומים אלו נרשמו על ידי אדמו"ר הצ"צ בשולי הגליון (כרגיל כמה פעמים בגוכי"ק) בתור ציונים וראשי פרקים בלבד.

(27) בענין סמיכת גאולה לתפילה: כאן בקיצור, ונתפרש יותר בד"ה ויושט המלך באוה"ת מג"א ע' קכ: "ובמק"פ' ויחי דרכ"ח ע"ב כתב ויושט המלך לאסתר הוא סוד סמיכת גאולה לתפילה כי גאולה מוריד הארה מלמעלה ומעלה את התפילה סוד המל' באצ"י כו' ואח"כ עולה התפילה עם הגאולה עצמה" כו'. ומאריך שם באוה"ת בביאור הדברים. והובא ג"כ המק"מ באוה"ת נ"ך ע' תרפ.

(28) במ"א ע"פ ויגש יהודא: מאמר הצ"צ, נדפס בסה"מ תרכ"ט ע' טז, וע"ש במ"מ.

(29) סוד גביע הכסף שהטמין יוסף כו' הנק' טוב: כ"ה בכת"י המעתיק. ואצ"ל: ה"פ טוב. עיין לקו"ת להאריז"ל פ' מקץ: "סוד הגביע של יוסף כי יוסף הוא ביסוד שבו ה' חסדים וכל חסד נק' טוב כו', והנה ה' פעמים טוב גימטריא גביע. ונלענ"ד חיים כי גם כן [גביע] עולה מילה שהוא היסוד". וראה מזה בארוכה באוה"ת מקץ שמא, א ואילך. שם (כרך ה) תתקעת, ב.

(21) מאשר יושיט לו המלך הוא מילה: באוה"ת מג"א ד"ה מאשר יושיט לו המלך (ע' לט) מביא זה משל"ה [שכט, א] ומנורת המאור [ר"י אבוהב נ ג ח"א ספ"ג. וראה גם מנוה"מ לר"י אלנקאווה ח"ג ע' 474 בשם מדרש]. וראה ג"כ אוה"ת שם ד"ה ויושט המלך ע' קכט. אוה"ת לך לך (כרך ד) תשכה, א.

(22) ומלתם ואח"כ ומל ה': עקב י, טז: ומלתם את ערלת לבבכם. נצבים ל, ו: ומל ה' אלקיך את לבבך ואת לבב זרעך לאהבה את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך למען חייך. ונתבאר ב' הדרגות בתניא אגה"ק ס"ד. תו"א ס"פ לך לך (יג, ב ואילך). לקו"ת פ' ראה יח, ג ואילך [ובנדו"ד אוה"ת שבהערה הקודמת]. באוה"ת מג"א ד"ה מאשר יושיט (ע' לט שם) כותב: ואפשר לומר דלעת"ל ומל ה' ואז לויים יהיו כהנים, ולא בכסף תגואלו רק זהב היינו מילה לעת"ל, ועכשיו כסף מטבע וילקט יוסף כו'.

(23) ושרש השרביט יש לומר הקו: ראה אוה"ת מג"א ד"ה ויושט לו המלך ע' קיט ואילך (ע"פ תו"א מג"א צד, ב). אוה"ת נ"ך (כרך א) ע' תרפו. המשך תער"ב ח"ג ע' ארנט.

(24) ואתתא כמאן דמהילתא דמי: ע"ז כו, א (שם), אשה כמאן דמהילא דמייא, ובכת"י המעתיק כאן לא דקדק, ואין לפנינו גוכי"ק הצ"צ. וראה מזה באוה"ת מג"א שם ד"ה מאשר יושיט לו המלך (ע' לט).

(25) את שרביט הזהב ר"ת אשה: ראה ספרים

מאמר אשרי תבחר ותקרב

בחי' מל"ו³⁰ הא' והב' כנזכר³¹ בברכת המזון, ונודע שמגילת אסתר מעין לע"ל ולכן כל³² המועדים בטלים כו' וימי³² הפורים לא יעברון על כן נזכר מילה בבחי' שרביט הזהב כו' וד"ל.

היינו ברית שלמעלה באצילות להיות בחינת יחוי"ת, חכמה תתאה בחי' מל', ושחתמת בבשרנו היא ברית דנוקבא שלהיות נמשך הביטול גם למטה בבי"ע הוא ע"י ברית דנוקבא כו'.

(32) כל המועדים בטלים: מדרש משלי פ"ט. ילקוט שמעוני משלי רמז תתקמד. רמב"ם סוף הל' מגילה. וראה בארוכה תו"א שם ד"ה ויושט המלך (צד, א). ובכ"מ.

(33) ימי הפורים לא יעברון: ע"פ אסתר ט, כח.

(30) מל"ו: כ"ה בכת"י המעתיק, ואוצ"ל: המל"י [המול ימול].

(31) כנזכר בברכת המזון: בד"ה ואכלת ושבעת בלקו"ת עקב יו, ב: "ע"פ מאמר רז"ל בפרק אין מעמידין (דכ"ז) המל ימול מי שהוא מהול ימול אחרים ואף על פי כן אשה כשרה למול דאשה כמאן דמהילא דמיא ולכאורה לא שייך כלל מילה באשה ועיין במג"א ס"י קפ"ז כו'. ואחרי האריכות שם מסיים: וזהו ענין ב' הבריתות שבדכורא ודנוקבא כי הנה כל השפעה היא על ידי בחינת ברית, בריתך

מאמר כי הנה האבן

יא

כי הנה האבן וגו' בזכריה² סי' ג'. איתא פני' יהושע כפני לבנה. כמו שהלבנה מקבלת ההארה מהשמש, כן האדם מקבל אמונתו ויראתו מלמעלה (כמ"ש במ"א ד"ה בחודש השלישי שלכך ישראל³ מונים ללבנה, כי הלבנה לית לה מגרמה כלום רק שמקבלת האור שלה מאור השמש להאיר על הארץ כו', וכך הוא ענין ישראל שהם בבחי' ביטול לאור א"ס ב"ה הסוכ"ע ותורתם ועבודתם הוא בבחי' דלית להון מגרמיהון כלום שאינו בבחי' יש מי שלומד יש מי שאוהב, אלא הכל בבחי' ביטול לאור א"ס ב"ה ואור א"ס ב"ה הוא השוכן בתוך תורתם ועבודתם, ודבר' ה' זו הלכה היא המדברת בפיהם, וזו היא בחי' שמש כמ"ש כי שמש ומגן הוי' אלקי' שבחי' הוי' נק' שמש ובחי' אלקי' נק' מגן והתורה נמשך משם הוי' עכ"ל. וזהו פני משה כפני חמה, כי מרבע"הי נתנבא בזה משא"כ שאר הנביאים נתנבאו בכה, פי' כה הוא יחוט' בחי' מגן הנ"ל ונק' אספקלריא⁴ שאינה מאירה, אבל מרבע"ה קיבל מבחי' זה בחי' יחוט' בחי' שמש בלי מגן, ולכן ניתנה התורה שהיא בחי' שמש הוי' על ידו דוקא. ועמ"ש במ"א⁵ גבי עיירות המוקפי' חומה מימות יהושע קורין בט"ו).

ג (כאן מעתיק לשון התו"א שם, באיזה דילוגים).

5) ישראל מונים ללבנה: סוכה כט, א.

6) הלבנה לית לה מגרמה כלום: ראה זח"א

לג, ב. זח"ב רטו, א. זח"ג קיג, ב. ועוד.

7) ודבר ה' זו הלכה: שבת קלח, ב (עה"פ

עמוס ת, יב).

8) כי שמש ומגן: תהלים פד, יב. וראה תניא

שעהיחז"א פ"ד. וביהל אור להצ"צ ע' שא

מביא ע"ז מעמק המלך שער שער עולם התהו

רפכ"ב. וראה במ"מ במאמרי אדהאמ"צ דברים

ח"ב ע' ת. נ"ך ע' שצה.

9) מרבע"ה נתנבא בזה: ספרי ר"פ מטות

(הובא ברש"י שם). וראה תו"א דרושים למג"א

ק"ח, ד. לקו"ת מטות פב, א ואילך. נצבים מז, ג.

שה"ש כח, ב.

10) אספקלריא שאינה מאירה: יבמות מט, ב:

כל הנביאים נסתכלו באספקלריא שאינה

מאירה משה רבינו נסתכל באספקלריא

המאירה.

11) במ"א גבי עיירות המוקפי': מגילה ב, א.

ד"ה ותכתוב אסתר, בסה"מ תק"ע ע' מא ואילך.

וראה גם מאמרי אדהאמ"צ נ"ך (דרושים

למג"א) ע' תסג ואילך. אוה"ת מג"א ע' רעה

ואילך. סה"מ תרמ"א ע' קכט ואילך (ובמ"מ

שם).

1) כי הנה: נדפס כאן מגוכי"ק הצ"צ 1135

(צב, א). ונמצא ג"כ בכתי' מעתיק 2090 (עב, א).

והוא מיוסד על תחילת ד"ה זה בס' מאמרי

אדמו"ר הזקן על נביאים ע' רנג. [והוא שם

מאמר מתקופת ליאונא. ובמאמרי אדה"ז שם

נדפסו עוד שתי נוסחאות אחרות של המאמר].

לכמה מהענינים המבוארים בהגהות כאן, ראה

ג"כ אוה"ת חנוכה (כרך ה) תתמג, ב ואילך (שם

בענין "שתכלה רגל מן השוק").

ו"ל מאמר אדה"ז שם שעליו קאי ההגהות

כאן: כי הנה האבן אשר נתתי לפני יהושע על

אבן אחת שבעה עינים הנני מפתח פיתוחה

נאום ה' צבאות ומשתי את עון הארץ היא

ביום אחד. איתא פני יהושע כפני לבנה כמו

שהלבנה מקבלת אורה מהשמש כן האדם הוא

מקבל אמונתו ויראתו מלמעלה, וזהו י"ה

יושע"ך מעצת מרגלים דהיינו עון עקבי

שנעשה עקב ורגל כצפרים האחוות בפח כו'

דהיינו שנתפסים ברגל, כן נפילת אדם

לעשות עון ח"ו הוא רק מחמת שסובר שהוא

עקב ורגל, הגם שצריך כ"א נפילה זו אבל

צריך אחר זה הקמה כי שבע יפול צדיק וקם.

2) בזכרי' סי' ג': פסוק ט.

3) פני יהושע כפני לבנה: ב"ב עה, א.

4) במ"א ד"ה בחודש השלישי: תו"א יתרו סז,

וזהו ענין שנאמר גבי יהושע יה¹² יושיעך מעצת מרגלים, מרגלים¹³ לשון רגל ועקב והיינו ענין עוון¹⁴ עקבי שהעון נמשך ממה שהוא בעיניו בחי' עקב ורגל כציפורים¹⁵ האחוזים בפח כו' דהיינו שר¹⁶ ברגל, כן נפילת אדם לעשות עון ח"ו הוא רק מחמת שסובר שהוא עקב ורגל, הגם¹⁷ שצריך כל אדם נפילה זו אבל אחר זה צריך הקמה, כי¹⁸ שבע יפול צדיק וקם.

(כי עצת מרגלי' הי' בהיפוך להגדיל על האדם אימת המדות רעות לייאשו ולהפילו ביאוש שלא יוכל לנצחם כו', ולכן נק' מרגלים ע"ד רגליה¹⁹ יורדות כו' נחש²⁰ כרוך על עקיבו דוקא, ומשה אמר לו י"ה יושיעך כו' ע' בהרמ"ז על זוהר פ' שלח קנת, ע"ב. כי האור דוחה החושך כו' וכמ"ש כי²¹ תאמר רבים הגוים כו' לא תירא מהם כו'²²).

בחינוך קטן (בסופו) ע"פ שבע יפול צדיק וקם: ואינה נקראת נפילה אלא לגבי מדריגתו הראשונה ולא לגבי שאר כל אדם ח"ו.
 (18) כי שבע: משלי כד, טז.
 (19) רגליה יורדות: שם ה, ה.
 (20) נחש כרוך על עקיבו: ברכות ל, ב: נחש כרוך על עקבו לא יפסיק. וראה אוה"ת עקב ע' תקב. ובכ"מ.
 (21) כי תאמר: עקב ז, יז-יח.
 (22) מהם כו': עד כאן נרשם ההגהות בגוכ"ק. וראה המשך הענינים במאמר אדה"ז שם (על נביאים) ע' רנד.

(12) י"ה יושיעך מעצת מרגלים: סוטה לד, ב.
 (13) מרגלים לשון רגל: ראה אוה"ת בראשית (כרך ג) תעה, א.
 (14) עון עקבי: תהלים מט, ו.
 (15) כציפורים האחוזים בפח: קהלת ט, יב: כדגים שנאחזים במצודה רעה וכצפורים האחוזות בפח כהם יוקשים בני האדם לעת רעה כשתפול עליהם פתאום. וראה סה"מ תקס"ג ח"ב ע' תרעו. סה"מ תרע"ח ע' קלא. סה"מ תשכ"ב (תורת מנחם) ע' פח ואילך.
 (16) שר: בס' מאמרי אדה"ז נביאים שם (נסמן בתחילת המאמר): שנתפסים.
 (17) הגם שצריך כל אדם נפילה: ראה תניא

בפ"י בלק ויעמוד במקום צר אשר אין דרך לנטות ימין ושמאל, וברש"י מ"ש בתנחומא³ מה ראה לעמוד בשלשה מקומות סימני אבות הראה, ולפ"ז⁴ הנה פעם הג' שהי' כנגד יעקב בחי' תפארת קו האמצעי על כן אין לנטות ממנו להימין שהוא חסד או לשמאל שהוא גבורה ולהיות עומד באחת מהנה עד שיהי' השני מנגדו, אלא כולל כולם כנודע (ומ"ש תפארת מטה כלפי חסד מ"מ ממקומו שעומד אינו מטה יותר עוד).

והנה בפעם ראשון הטתה לשדה, וצריך להבין דהלא איתא⁵ ביצחק שקראו שדה כו' ואברהם קראו הר, אמנם בזהר⁶ דבנוי דאברהם בגלותא דעשו כו'.

ואילך. פע"ח שער הלולב פ"א. ובכ"מ. וראה תניא אגה"ק סי"ב: „ואזי מתמוזגים ומתמתקים הגבורות בחסדים ע"י בחי' ממוצעת קו המכריע ומטה כלפי חסד היא מדת הרחמים הנק' בשם תפארת בדברי חכמי האמת" כו'. [וראה במ"מ בס' אור תורה להה"מ סתניז].

8) איתא ביצחק שקראו שדה כו' ואברהם קראו הר: פסחים פח, א: אמר ר' אלעזר מאי דכתיב והלכו עמים רבים ואמרו לכו ונעלה אל הר ה' אל בית אלהי יעקב וגו' אלהי יעקב ולא אלהי אברהם ויצחק אלא לא כאברהם שכתוב בו הר שנאמר אשר יאמר היום בהר ה' יראה ולא כיצחק שכתוב בו שדה שנאמר ויצא יצחק לשוח בשדה אלא כיעקב שקראו בית שנאמר ויקרא את שם המקום ההוא בית איל. [הובא ונסמן ע"ז הרבה בהגהות אדמו"ר הצ"צ בלקו"ת מטות פג, ג].

9) בזהר דבנוי דאברהם בגלותא דעשו: זח"ג ריה, ב ואילך. תקוני זהר תיקון ט"ז (ל, ב). וראה בארוכה בסה"מ תקסט"ט ע' צט וע' קיב אשר מצד ההתכללות של חסד וגבורה כל אחד מתלבש ומתתקן בהיפוכו דוקא כו'. וביהל אור ע' שעד: בנוי דאברהם בגלותא דאדום ובנוי דיצחק בגלותא דישמעאל, הטעם כי ע"י בירור ההיפך ממדרגתו עי"ז דוקא יומשך הענג עליון, ולכן בחי' בנוי דאברהם שמבחי' חסד צריכים לברר הגבורות כו' שמבחי' פני שור כו' וזוהו יהי' תענוג חדש הנמשך ממקור התענוגים וכן להיפך בבנוי דיצחק. ועד"ו בכ"מ. [וראה בנסמן עוד בארוכה על מארז"ל זה למאמרי חסידות במ"מ בסה"מ תקע"א ע' ב, ובמ"מ בתו"ח שמות ח"א יג, סע"ג].

1) בפ' בלק: נדפס כאן מגוכ"ק אדמו"ר הצ"צ (צילום מספר 2322). בכת"ש שם מופיעים כמה רישומים קצרים מהצ"צ.

2) ויעמוד במקום צר: כב, כו: ויוסף מלאך ה' עבור ויעמוד במקום צר גו'.

3) בתנחומא: בלק פיסקא ח. וכ"ה בבמדב"ר פ"כ, יא. [שם במדרשים מסיים: „אשר אין דרך לנטות ימין ושמאל שביעקב לא היה פסולת באחד מבניו", ומתאים ג"כ להביאור לקמן בפנים].

4) בשלשה מקומות: בלק שם כב: ויתיצב מלאך ה' בדרך גו' ותט האתון מן הדרך ותלך בשדה. ושם כד"כה: ויעמוד מלאך ה' במשעול הכרמים גדר מזה וגדר מזה ותרא האתון את מלאך ה' ותלחץ אל הקיר. ובפסוק כו: ויוסף מלאך ה' גו'.

5) ולפ"ז הנה פעם הג' שהי' כנגד יעקב: עיין בכלי יקר עה"פ שמפרש באו"א כי פעם הא' הי' כנגד סוכות (יעקב) פעם הב' כנגד כנגד פסח (אברהם) ופעם הג' כנגד שבועות (יצחק), ע"ש. ואילו כאן מפרש לפי האבות כסדרן, כאשר נקט גם במדרש שסדר הג' פעמים הוא לפי סדר הג' אבות (ראה לעיל במ"מ פיסקא בתנחומא).

6) אלא כולל כולם כנודע: ראה זח"א קעב ב ע"פ ויבא יעקב שלם: דאיהו כללא דאבהן תפארת ישראל. זח"א ש, א: אברהם ידע ל' לקוב"ה מגו מדת החסד ימינא דמלכא כו' יצחק ידע ל' בדרגא גבורה ואקרי פחד יצחק ודחיל ל' לעלמין, יעקב ידע ל' מגו דרגא תפארת דאיהו כליל מחסד ופחד כו'. ועד"ו בכ"מ.

7) ומ"ש תפארת מטה כלפי חסד: זח"ג רמג, ב. פרדס ש"א רפ"ב. ש"ח פכ"א. ש"ט פ"ב

צילום כתב-יד מעתיק מתכריך כת"י זה ד"ה אשרי תבחר ותקרב

— נדפס לעיל —

דבריו יקראו בקול חלום אונג ביתו ל סגור יהיה חזק
 ויש חקקה ל אבות המלכות ארצות ל ואל אקום תל
 אהיות או קלו עם עם טוב ביתו ל שלמות הארצות כי
 מסוה יהיה אמת קמת בועלות ויהיו טוב בארצות ל
 כעם במו ה ואתם ל קפ יע יהיה כעם ל אים אים
 יביתו אל המלך ל אפס אשר יאמר לן המלך את סביוס
 ל כי יהיה בתוך החמשה קחו נערה סוף והן כח
 חל החמשה עם בה קרב טוב שאלו בתו הפלסוף
 וקלתי אמתו ואלן למען סביוס יהיה גמולו כל סגור
 הארצה אמקלה ל אפס דת אשר נאסו או המלך יהיו סוף
 אים אהיה החמשה או אמקלה יתן קל יתנת הקל
 סביוס קל המלך אים חלון קרב ואל ויהו ואלת
 אלו ה ויהו אמקל חיע רח סביוס יהיה חל אים חל
 ואל חל מוקם ית בודה בית המלך ית קל יתנת קל
 מעק עם חסוף ואמתו כעם בועלות אים אים את
 הארצה ית אים יקראו אים אלו יהיה אים אים סופו
 אים אים יקראו אים אים אים אים אים אים אים אים
 חסיה אמקלה יקראו אים אים אים אים אים אים אים אים
 טוב ואל יהו אים אים אהיה סגור אים אים אים אים
 ואלו יהו אים אים אים אים אים אים אים אים אים
 יקראו אים אים אים אים אים אים אים אים אים
 אים אים אים אים אים אים אים אים אים אים אים אים

פקסימיליא מכתב-יד מעתיק ד"ה אשרי תבחר ותקרב
 — נדפס לעיל —

לעילוי נשמת

הרבנית הצדקנית

מרת **חווה** ע"ה

גורארי'

בת אדמו"ר הרב **אברהם יהושע העשיל** מקאפישיניץ

אשת חבר שעמדה במסירות נאמנה על יד בעלה

הרה"ח הרה"ת ר' **שניאור זלמן** ע"ה

שפעל כל ימיו למלאות רצונותיהם הק'

ונאמן ביתם של רבותינו הקדושים

כ"ק אדמו"ר אדמו"ר מהוריי"צ

וכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

מגזע תרשישים הצדיקים הרבנים הקדושים

האוהב ישראל מאפטא ור' לוי יצחק מבארדיטשוב

דער הייליגער רוזינער

ולמעלה בקודש המגיד הגדול ממעזריטש

ומעוד גדולי תלמידי הבעש"ט

זצוקלה"ה

נפטרה בשם-טוב עש"ק אחר חצות

כ"ד אדר, ה'תשס"ו

ת. נ. צ. ב. ה.

נדפס על ידי ולזכות משפחתה שליט"א